

Fietsen langs grote graanmolens en groene grenzen

Een fietsroute van IVN Veenendaal- Rhenen

Startpunt

Parkeerplaats nabij Fort aan de Buursteeg, Buursteeg 2, Renswoude (KNP 58)

Afstand

De route is ca. 32 km

Samenvatting

De fietsroute loopt door het grensgebied van Utrecht en Gelderland en je maakt kennis met vier monumentale molens, een deel van de Grebbelinie en drie unieke natuurgebieden. Een deel van de route gaat over smalle en/of onverharde paden.

Tips en informatie

- Controleer jezelf na afloop op "teken"
- Je volgt de routes op eigen risico
- Een deel van de route is onverhard, daardoor kan er bij droogte zand gaan stuiven bij langskomend verkeer, verlaag eventueel je snelheid op matig wegdek
- De route gaat voor een deel langs fietsknooppunten, dat zijn de groen met witte aanduidingen
- Gebruik tijdens het fietsen een kaart- of smartphonehouder

Kom je een wolf tegen?

- Ren niet weg
- Houd afstand
- Hond(en) aanlijnen
- Spreek luid en maak jezelf groot
- Loop een wolf niet achterna
- Kom je welpen tegen?
Ga zo snel mogelijk weg

Kaartje

Op de laatste pagina van deze beschrijving bevinden zich overzichtskaartjes. Op het bovenste staan nummers die verwijzen naar de extra informatie in de routebeschrijving.

IVN Natuurroutes app

De routes zijn ook op je smartphone te volgen. Gebruik hiervoor de IVN Natuurroutes app. De app is gratis te downloaden in Google Playstore of Apple Store.

Met deze app heb je meer dan 500 wandelingen en fietsroutes én een digitale natuurgids op zak.

Actuele openingstijden van de molens

De actuele openingsuren van de molens zijn te vinden op de websites:

- Veenendaal, De Nieuwe Molen, www.denieuwemolen.nl
- Veenendaal, molen De Vriendschap: www.molen-devriendschap.nl
- Lunteren, molen De Hoop: <https://www.ede.nl/in-de-gemeente-edemolens/molen-de-hoop>
- Ede, buurtschap Doesburg, Doesburgermolen, www.doesburgermolen.nl

Verzoek

Opmerkingen over de route kun je sturen naar natuurroutes@ivnveenendaal-rhenen.nl.

IVN wenst je een prettige fietstocht!

Legenda

- RA = rechtsaf
- LA = linksaf
- RD = rechtdoor
- RI = richting
- KNP = fietsknooppunt

58	Startpunt: Fort aan de Buursteeg bij KNP 58	16
1	Grebbelinie Bezoekerscentrum In het bezoekerscentrum krijg je het verhaal te zien van de Grebbelinie, die eeuwenlang een belangrijke rol heeft gespeeld in de verdediging van ons land. Houten soldaten staan je bij de ingang op te wachten om de unieke geschiedenis van oorlog en vrede tot leven te brengen. In het centrum kun je een korte film zien over de geschiedenis van de linie. Ook is er een interactieve landschapstafel. Verder zijn er voorwerpen, een tijdlijn, een loopgraafconstructie en panelen die de geschiedenis van het gebied verlevendigen. Meer dan 40 kilometer aan militaire geschiedenis ligt verborgen in een mooi en langgerekt natuurgebied langs Valleikanaal en Eem.	
Neem het fietspad over de Slaperdijk RI KNP 37		
2	De Slaperdijk De dijk is in 1653 aangelegd om extra bescherming te bieden tegen een doorbraak van de Grebbedijk langs de Rijn tussen Rhenen en Wageningen. De Slaperdijk werd later een belangrijk onderdeel van de militaire Grebbelinie. Langs de Slaperdijk kun je o.a. tegen komen: kamperfoelie, vlier, hazelaar, sporkehout, vogelkers, lijsterbes, es, els en eik. In het voorjaar kun je het uitbundig bloeiende fluitenkruid zien.	
37	Volg nu onderstaande routebeschrijving tot KNP 77	
Vervolg de route RI Lunteren en ga na 200 m RA (Brinklanderweg); deze weg 1 km volgen		
Einde weg RA en na 10 m LA, Bruinehorst		
Einde weg na 100 m LA, Bruinehorst		
Eerste weg RA, Luntersekade		
3	Kasteel Bruinhorst Je komt hier langs het Kasteel 'Bruinhorst', een gemeentelijk monument. Het is mooi gelegen op een iets hoger gelegen stuk land en gebouwd in 1879 in de uitbundige eclectische stijl, een architectuur met kenmerken van verschillende bouwstijlen. Vanaf de Lunterse Kade kijk je eigenlijk tegen de achterkant aan, na de bocht naar links zie je nog een deel van de bijgebouwen en het park. Het huis heeft een bewogen geschiedenis achter de rug: in en na WO II stond het bekend als "Kamp Bruinhorst". Begin 1942 gebruikte de Duitse bezetter het kamp voor Joodse mannen als tijdelijke buffer voor kamp Westerbork. Na de deportatie van de Joden werd het kamp gebruikt om evacués uit het westen van het land te huisvesten. Begin jaren 50 werd het kamp gebruikt voor de opvang van repatrianten uit Indonesië. In 1956 werd het ingericht als woonoord voor negentien Molukse gezinnen. De Molukkers bewoonden de Bruinhorst ongeveer twaalf jaar; het laatste gezin verhuisde in 1968 naar Lunteren. Tot 2009 was er een kerkgenootschap gevestigd en vervolgens kwam het in handen van een particulier. Nu is het een kleinschalig zorgcentrum.	
Bruinhorst		
Gelijk na het kasteel LA, Bruinehorsterpad (borden Doordopend en Eigen weg negeren)		
Na 1,5 km einde weg RA (Klomperweg)		
Na 500 m LA, Drieënhuizerweg		
Na 2 km einde weg RA (Postweg)		
Aan de overkant van de weg ligt biologische kaasboerderij Remeker (De Groote Voort)		
Postweg volgen en alsmaar RD; bij rotonde RD		
Vóór plein in het centrum van Lunteren LA, Dorpsstraat		
Tweede weg RA (bij nr 152), Spoorwiel		
Eerste weg LA		
 77		

4	 <i>De Hoop</i>	Molen De Hoop Deze korenmolen staat, om meer wind te vangen, op een molenpol. De Hoop is een achtkante grondzeiler uit 1855 en kan dus vanaf de grond worden bediend. Hij heeft een vlucht van 24 meter. De molen heeft twee koppels (maalinrichtingen, met molenstenen). De laatste restauratie is van 2011. Toen is het riet op de kap en aan het achtkant vervangen. De oude houten veldmuren met zeldzame inscripties zijn aan de buitenzijde afgedekt met nieuw hout, het achtkant werd recht gezet, het kruiwerk werd gerepareerd en het 2e maalkoppel weer maalvaardig gemaakt. Er zijn demonstraties waarbij graan wordt gemalen.
	<i>Spoorwiel vervolgen en einde weg RA (Molenparkweg)</i> <i>Even verderop links aanhouden, weg gaat over in Westelijke Parallelweg. RD RI NS-station</i>	
77		
	<i>Einde weg LA Boslaan</i>	
5	Luntersche Buurtbosch Dit bos is van de inwoners van Lunteren. Het bosoppervlak - een rijksmonument - is 155 hectare groot en is in een lanenpatroon aangelegd in de vorm van een tak met bladeren. Omstreeks 1890 kocht de plaatselijke notaris Van den Ham van de inwoners stukken heidegrond aan de oostkant van het dorp. Hij liet ze door de dorpelingen bebossen. Na het overlijden van notaris Van den Ham in 1912, bleek dat hij in zijn testament alle gronden die hij van de Buurtschap had gekocht, weer terug wenste te geven aan de Lunterse gemeenschap. Daartoe moest volgens het testament een stichting "Het Luntersche Buurtbosch" worden opgericht.	
	<i>Bij houten boswoning links aanhouden</i>	
78	Vervolg de route RI KNP 60	
	Rustpunt 'In Goede Aarde' Bij dit Dagactiviteitencentrum, vlak voor de Doesburger molen kun je wat drinken, de tuin bezichtigen en zelfgemaakte producten, bv jam, kopen.	
6	Doesburger molen Onmiskenbaar staat hier de unieke Doesburger molen in de buurtschap Doesburg te pronken. Je ziet een van de oudste windmolens in Nederland. Hiervoor heeft een veel oudere molen gestaan, die op een kaart uit 1568 te zien is. Het is een zogenaamde grondzeiler: de punten van de wieken gaan bijna over de grond. Ook kan de molenaar vanaf de grond de wieken van zeilen voorzien en de romp met de wieken draaien op de wind. De 60 cm dikke standaard is gemaakt van een boom die tussen 1618 en 1628 geveld is. De huidige molen moet dus na ongeveer 1620 gebouwd zijn. Nog altijd wordt de molen gebruikt voor het malen van graan. Het landschap achter de molen met de oude akkertjes (engen) is goed bewaard gebleven.	 <i>Doesburger molen</i>
60	Volg nu onderstaande routebeschrijving tot KNP 23	
	<i>Na Doesburger Molen bij kruising RD. Einde weg na 1 km oversteken en LA over fietspad, Kernhemseweg</i> <i>Na 250 m bij bord 'Landgoed Kernhem' RA parkeerplaats op</i> <i>Einde LA, je komt bij het Pannenkoekenhuis</i>	
7	Huis Kernhem Huis Kernhem is gebouwd op de ruïnes van de burcht Kernhem en wel in 1803. Dit huis toont een sober uiterlijk in de classicistische stijl. Het classicisme is een beweging die terugkeert naar de Griekse en Romeinse voorbeelden. In 1970 kwam de gemeente Ede in bezit van het Huis Kernhem. Het was een ruïne, dus restauratie was geboden. Sinds de jaren negentig gebruikt de gemeente de benedenverdieping voor culturele activiteiten en het voltrekken van huwelijken. Het landgoed omvat 31 hectare landbouwgrond met vier historische boerderijen, en 33 hectare bos, lanen en parken.^[2]	 <i>Huis Kernhem</i>

	<i>Komend vanaf de parkeerplaats bij het Pannenkoekenhuis RA</i> <i>Na 400 m bij een hek RA. Je rijdt langs de biologische zorgboerderij Makandra (Kalverkampweg)</i> <i>Einde weg LA (Oude Lunterseweg)</i> <i>Op rotonde RD (tweede afslag), Doesburgerdijk</i> <i>Na 1,2 km na nr 15 LA tussen twee witte zwerfkeien door, daarna steeds RD</i> <i>Bij de verkeerslichten de N224 oversteken, ga RA</i> <i>Vlak voor het viaduct bij de A30 LA, je fietst nu parallel aan de A30</i> <i>Voor spoorwegovergang RA, Langekamppad</i>
23	<i>Hier LA spoorwegovergang oversteken (Kade)</i>
	Volg nu onderstaande routebeschrijving tot KNP 22 <i>Vanaf de spoorlijn de tweede weg RA inslaan, Binnenweg</i> <i>Eerste weg LA indraaien, Pakhuisweg</i>
8	Pakhuis en Kade Vreemde namen voor een weidegebied. Ze stammen uit de tijd van de veenaufgravingen, toen hier schuiten over veenkanalen voeren om de turven te transporteren. Het Pakhuis werd wel de 'haven van Ede' genoemd, hier werden goederen die voor Ede bestemd waren opgeslagen. Waarschijnlijk hoorde bij het Pakhuis ook een boerderij. Aan de Kade werd de turf uitgeladen en er werd ook handel gedreven in o.a. wol.
	<i>Einde weg oversteken en RA, het fietspad nemen</i> <i>Volg het fietspad RI KNP 22</i>
9	Nieuwe wijk Veenendaal-Oost Je rijdt langs de nieuwe wijk Veenendaal-Oost, waar nog uitbreiding plaatsvindt. De woonwijk is verdeeld in drie landschappelijk bepaalde delen. Als eerste passeer je Groenpoort met veel landschappelijk groen. Buurtstede ligt in het midden, het is de meest stedelijke deelwijk met de centrale voorzieningen. Tenslotte fiets je langs het meest waterrijke deel: de Veenderij. Door de wijk als geheel liggen veel fietspaden en ruime groenstroken met een flink aantal sloten, speelvelden en stukjes weiland.
22	
10	 <i>De Groene Grens</i> Natuurgebied de Groene Grens De Groene Grens is een vrij nieuw gezamenlijk project van Veenendaal en Ede om de eentonige, agrarische grensstreek om te zetten in een gevarieerd natuurgebied. Hierdoor krijgen insecten, vlinders en vogels nieuwe kansen. Je komt hier langs het noordelijke deel. Een eindje verderop ligt het zuidelijke gedeelte. Er zijn in dit gebied blauwgraslanden, genoemd naar de blauwkleurige grassoorten die hier op de voedselarme grond goed gedijen. Hierbij zorgt het kwelwater van de Veluwe en de Heuvelrug voor voldoende bevochtiging. Er komen hier nu al veel bedreigde plant- en diersoorten voor.
	Volg nu onderstaande routebeschrijving tot KNP 45
25	<i>Meentdijk oversteken (iets verder zie je links een ooievaarsnest)</i> <i>Na brug over Valleikanaal eerste weg RA, Grebbeweg. Links bevindt zich natuurgebied De Hel</i>
11	De Hel en de Blauwe Hel De hellen zijn restanten van eeuwenlange turfwinning in dit hoogveen-gebied. Door het veen diep af te graven ontstonden veenplassen die later weer dichtgroeiden tot veenmoerassen, ook wel "hellen" genoemd. Na de Ketelweg aan je linkerkant zie je de kleinere Blauwe Hel. Dit moeras is dichtgegroeid, maar de waterspiegel ligt zo hoog, dat de ondergrond meebeweegt als je er zou lopen. Dit trilveengebied is erg kwetsbaar en de plantenvariatie zo zeldzaam, dat je het alleen met speciale excursies van o.a. IVN kunt bezoeken. Het water in de beide "Hellen" is via diepere grondlagen afkomstig van de Heuvelrug. Dit zuivere kwelwater is een voorwaarde voor het bestaan van de grote variatie van planten en dieren. In De Hellen komen veel planten en dieren voor die op de Rode Lijst van kwetsbare en bedreigde soorten voorkomen. Beide natuurterreinen (samen 46 ha) zijn in beheer bij Staatsbosbeheer. <i>Blauwe Hel</i>
	<i>Grebbeweg vervolgen, rechts aanhouden en na de brug over de Grift LA RI KNP 45 (Gelders Benedeneind)</i>
	<i>Ga onder het fietstunneltje door en meteen LA</i> <i>Bij kruispunt Grote Beer oversteken, RA Valleistraat inrijden RI KNP 45</i>

45	
81	
59	
73	Via een smalle steeg (Achterstraatje) kom je op de Nieuweweg. Deze straat volgen, bij kruispunt recht oversteken LA en meteen weer RA, waar je rechts De Nieuwe Molen ziet
12	 De Nieuwe Molen Op een oude zandbult staat een windkorenmolen, een ronde stenen stellingmolen uit 1911. Het is de opvolger van een standerdmolen met dezelfde naam. De molen is gebouwd met onderdelen van een poldermolen uit Noord-Holland. De molen heeft twee koppels maalstenen, die door de wind en zo nodig elektrisch worden aangedreven. De vlucht van twee wieken in elkaars verlengde is 26 m. In 2002 werd de draaiende molen getroffen door een onweersbui, waarbij de bovenas brak en het wiekenstelsel naar beneden kwam. In 2010 kreeg de voet van de romp een betonnen ring om verder uitzakken te voorkomen. In de molen houden vrijwilligers van Utrechts Landschap een winkeltje waar allerlei meelsoorten, boekjes, recepten en andere producten te koop zijn.
	Vervolg de Nieuweweg. Op nummer 109 vind je molen De Vriendschap
13	Molen De Vriendschap De windkorenmolen De Vriendschap is een rietgedekte houten achtkanter stellingmolen op vierkante, stenen onderbouw, bouwjaar 1872. Deze molen is de opvolger van een omstreeks 1870 gesloopte standerdmolen aan de Molenstraat in Stichts Veenendaal met de naam "Oude Molen". In 1995 is de molen volledig gerestaureerd. De molen heeft twee maalkoppels en een vlucht van 23 meter. Bij een windsterkte van 4 Bft kan per maalkoppel 300 kg graan per uur gemalen worden. De Vriendschap
	Vervolg de Nieuweweg. Je fietst via een stukje Rondweg West onder de A12 door. Bij McDonalds RD
58	
	Na McDonalds zie je links een voormalige katholieke buurtschap met school, kerk en begraafplaats. Pannenkoekenhuis De Bijenmarkt is vernoemd naar de bijenmarkt die hier vroeger jaarlijks werd gehouden. Later werd de bijenmarkt op andere locaties gehouden. Maar sinds 2022 is dit opnieuw de locatie van de Veenendaalse Bijenmarkt.
	Na fietstunneltje 2x RA
58	Eindpunt: Fort aan de Buursteeg

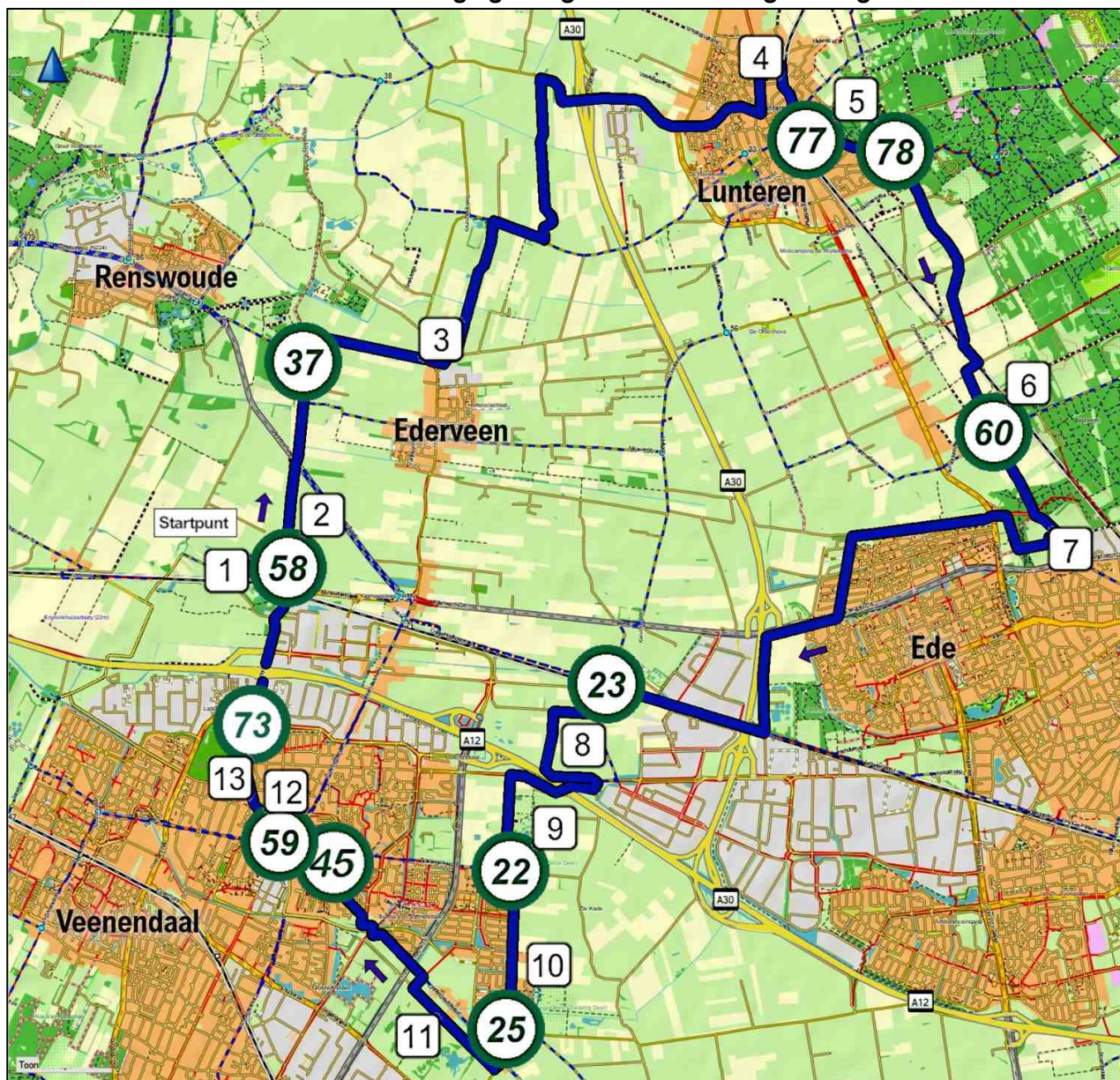
We hopen dat je een fijne fietstocht hebt gehad. Naast het bezoekerscentrum is Restaurant Grebbelounge gevestigd, een prachtige locatie voor een drankje en/of een hapje. Let op de openingstijden.

IVN Veenendaal-Rhenen heeft de volgende wandel- en fietsroutes beschikbaar:

Wandelroutes • De Dennen • Egelmeer • Elsterberg • Grebbeberg • Langs Utrechtse spoor en dansende bomen • Pr8ige Heuvelrug Oost • Pr8ige Heuvelrug West • Prattenburg • Plantage Willem III	Fietsroutes • Fietsen door bos en Binnenveld • Fietsen langs forten • Fietsen over Rug en Rijn • Fietsen langs grote graanmolens en groene grenzen • 40bomen Fietsroute
---	---

Deze routes vind je op: <https://www.ivn.nl/afdeling/veenendaal-rhenen>. Daar zijn de routebeschrijvingen te downloaden. Voor opmerkingen over de route kun je mailen naar: natuurroutes@ivnveenendaal-rhenen.nl.

Routekaart Fietsen langs grote graanmolens en groene grenzen

De nummers in de hokjes verwijzen naar informatie in de tekst; de nummers in de rondjes zijn fietsknooppunten

Overzicht van de fietsknooppunten

